

УДК 657: 658

І. М. Сисоєва,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету, м. Вінниця, Україна
ORCID ID: 0000-0003-0567-1658;

Н. В. Добіжа,
д. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету, м. Вінниця, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8277-7977

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.18.11

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

I. Sysoieva,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics, Accounting
and Taxation, Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics of West Ukrainian National University
N. Dobizha,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and
Insurance, Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics of West Ukrainian National University

PECULIARITIES OF PUBLIC FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE

Здійснено дослідження сутності державного фінансового контролю в Україні. Обґрунтовано, що питання аудиту соціального спрямування тісно пов'язані із державним фінансовим контролем, на сферу якого суттєво впливають трансформаційні зміни у контрольній діяльності. Ці зміни передусім стосуються структури державного фінансового контролю, що певною мірою змінює його сутнісні характеристики. Встановлено, що система контролю в Україні продовжує розвиватися інтенсивним методом, тобто шляхом формування нових органів державного контролю. Різні характеристики організації державного фінансового контролю доводять необхідність удосконалення вже існуючої системи. Доведено, що механізм сучасного державного контролю логічно розглядати як інструментарій регулювання економічних процесів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання державних коштів на суспільні потреби, зокрема й на соціальні.

A study of the essence of public financial control in Ukraine. It is substantiated that the issues of social audit are closely related to public financial control, the scope of which is significantly affected by transformational changes in control activities. These changes primarily concern the structure of public financial control, which to some extent changes its essential characteristics. It is established that the control system in Ukraine continues to develop intensively, ie through the formation of new state control bodies. Different characteristics of the organization of public financial control prove the need to improve the existing system. The quality of management does not ensure high effectiveness of control, and the technical and scientific basis of its implementation does not keep pace with society and does not meet modern requirements. If the control is carried out by the bodies of the State Audit Office authorized by the Cabinet of Ministers of Ukraine, then in this sense it is a

question of governmental control. Accordingly, there is a state external financial control (audit) carried out by the Accounting Chamber of Ukraine, which has signs of parliamentary control. State internal financial control, in particular internal control and internal audit, belongs to the competence of managers of budget funds and internal audit units of the budgetary institution.

Such construction and classification of the domestic financial control system provides a reliable platform for its effective development, including the formation of the legal framework, standardization of the conceptual framework, unification of clear and transparent rules of control bodies, improvement of cooperation and information exchange between them, identification status and mission of each of them. This will help bring Ukrainian auditing practice as close as possible to international auditing standards, EU best practice, and ultimately ensure that the main goal of effective control over the management and use of state (local) resources is achieved.

It is proved that the mechanism of modern state control is logically considered as a tool for regulating economic processes for making sound management decisions aimed at improving the efficiency of public funds for public needs, including social ones.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, аудит, державний сектор, державні фінанси, контроль.

Key words: public financial control, audit, public sector, public finance, control.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Сучасний стан соціально-економічного розвитку держави характеризується, з одного боку, динамізмом та багатовекторністю процесів розвитку та реформ в усіх сферах суспільного життя загалом та державного управління зокрема, які обумовлені передусім її євроінтеграційними прагненнями. А з другого — складністю реалізації загальнонаціональних завдань і цілей у різних сферах суспільного життя через обмежений обсяг необхідних фінансових ресурсів для задоволення на високому рівні всіх потреб суспільства та соціально-економічного розвитку держави.

У таких умовах особливої актуальності набувають питання щодо підвищення прозорості, підзвітності та ефективності діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання державної і комунальної форми власності (далі суб'єкти господарювання) та управління і використання ними наявних ресурсів загалом та системи контролю за цим процесом зокрема. Адже ефективна система фінансового контролю за управлінням державними (місцевими) ресурсами (публічні кошти, необоротні та інші активи) та їх використання є не лише інструментом гарантії прозорості, підзвітності і якості діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання, а й дієвим механізмом для забезпечення фінансової стабільності і безпеки країни, досягнення стратегічних цілей держави, ефективності державної політики, підвищення рівня якості життя населення та, зокрема, реформування системи управління державними фінансами

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням державного фінансового контролю присвячено праці таких авторів: Гуцаленко Л.В., Гулько В.В., Дерій В.А., Дрозд І.К., Жадан О.І., Нестругіна І.М. та ін. [1—5]. Попри значний вклад у дослідження цього пи-

тання цих науковців, детального узагальнення потребує питання механізму здійснення державного фінансового контролю.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є визначення механізму проведення Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами, державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування та інших установ.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сьогодні розбудова дієвої та ефективною системи фінансового контролю в державному секторі, яка базувалася б на основоположних принципах та кращих практиках ЄС, є вкрай важливим кроком у процесі впровадження реформи управління державними фінансами. З огляду на це доцільно зосередити увагу на вирішенні низки проблемних питань, які стримують розвиток системи фінансового контролю в країні або мають на нього негативний вплив. Зокрема, першочергово необхідно провести моніторинг реальної можливості забезпечення ефективного контролю за управлінням та використанням державних (місцевих) ресурсів на центральному, регіональному і місцевому рівнях відповідними державними органами, що здійснюють такий контроль та ідентифікувати проблеми законодавчого і організаційно-управлінського характеру у зазначеній сфері [6].

У загальному вигляді ключовими компонентами фінансового контролю за управлінням державними (місцевими) ресурсами та їх використання є державний фінансовий контроль (рис. 1), який здійснюють органи Держаудитслужби, уповноважені Кабінетом Міністрів України (урядовий контроль), державний зовнішній фінансовий контроль (аудит), який здійснює Рахункова палата від імені Верховної Ради України (пар-

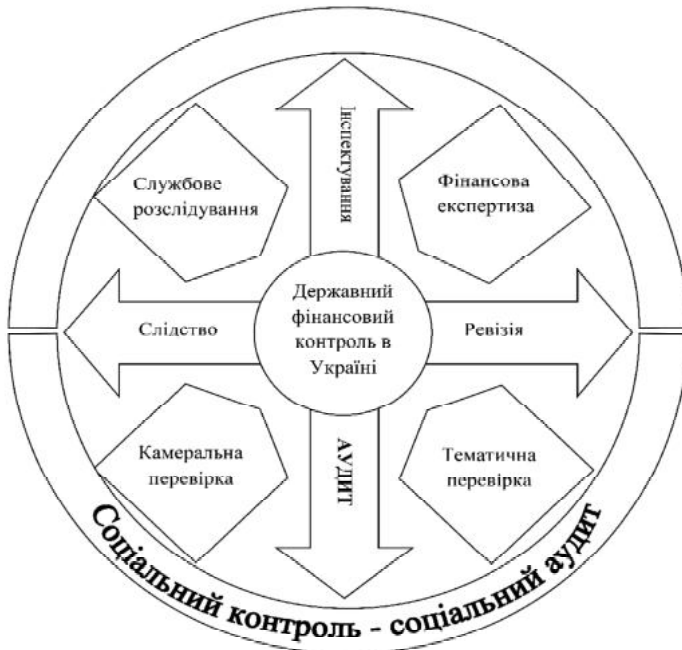

Рис. 1. Здійснення контролюючих дій органом державного фінансового контролю в Україні

Джерело: власна розробка.

ламентський контроль), та державний внутрішній фінансовий контроль, зокрема внутрішній контроль та внутрішній аудит, який забезпечується відповідно розпорядниками бюджетних коштів та підрозділом внутрішнього аудиту в бюджетній установі. Така побудова та класифікація вітчизняної системи фінансового контролю забезпечить створення надійної платформи для її ефективного розвитку, зокрема розвитку правового поля, унормування понятійного апарату, уніфікацію чітких і прозорих правил діяльності органів контролю, удосконалення механізму співпраці та обміну інформацією між ними, ідентифікацію статусу і місії кожного з них, а також сприятиме максимальному наближенню до міжнародних стандартів та кращої практики ЄС [6]. Адже основною метою їх діяльності є забезпечення ефективного контролю за управлінням та використанням державних (місцевих) ресурсів.

Здійснення державного фінансового контролю забезпечує центральний орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю. Державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі органом дер-

Таблиця 1. Постанови Кабінету Міністрів України, які регламентують проведення державного фінансового аудиту Державною аудиторською службою

№ з/п	Назва	Основні реквізити документа	Основний предмет дослідження
1.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм	від 10.09.04 р. № 1017	Кошти державного та місцевих бюджетів
2.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів	від 12.05.07 р. № 698	Формування і виконання місцевих бюджетів
3.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту державних (регіональних) цільових програм	від 29.09.18 р. № 692	Розроблення і виконання державних (регіональних) цільових програм
4.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту інвестиційних проєктів	від 12.09.18 р. № 740	Реалізація інвестиційних проєктів
5.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування	від 27.12.18 р. № 1147	Використання коштів Пенсійного фонду України, а також фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування
6.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання	від 27.03.19 р. № 252	Використання державних та/або комунальних коштів і майна, інших активів держави
7.	Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій	від 22.05.19 р. № 517	Використання інформаційних технологій
8.	Про утворення Офісу фінансового контролю	від 01.12.19 р. № 1025	Утворити Офіс фінансового контролю
9.	Постанова Про відміну рішення про реорганізацію Державної аудиторської служби та ліквідацію Офісу фінансового контролю	від 20.05.20 р. №338	Ліквідовано Офіс фінансового контролю

Джерело: власна розробка.

жавного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Результати державного фінансового аудиту та їх оцінка викладаються у звіті.

У таблиці 1 систематизовано регламентацію діяльності Державної аудиторської служби України.

Для удосконалення нормативного інструментарію в частині здійснення державних фінансових аудитів Держаудитслужба напрацювала низку базових документів, головним з яких є Концепція реалізації державної політики у сфері реформування системи державного фінансового контролю до 2020 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 року № 310-р. [7]. Схвалення зазначеної Концепції, власне, стало підґрунтям для розробки цілої низки нормативно-правових актів Уряду, що регламентують порядок проведення Держаудитслужбою нових видів та форм державного фінансового аудиту. Стаття 3 Закону України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні" зазначає, що "Державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших

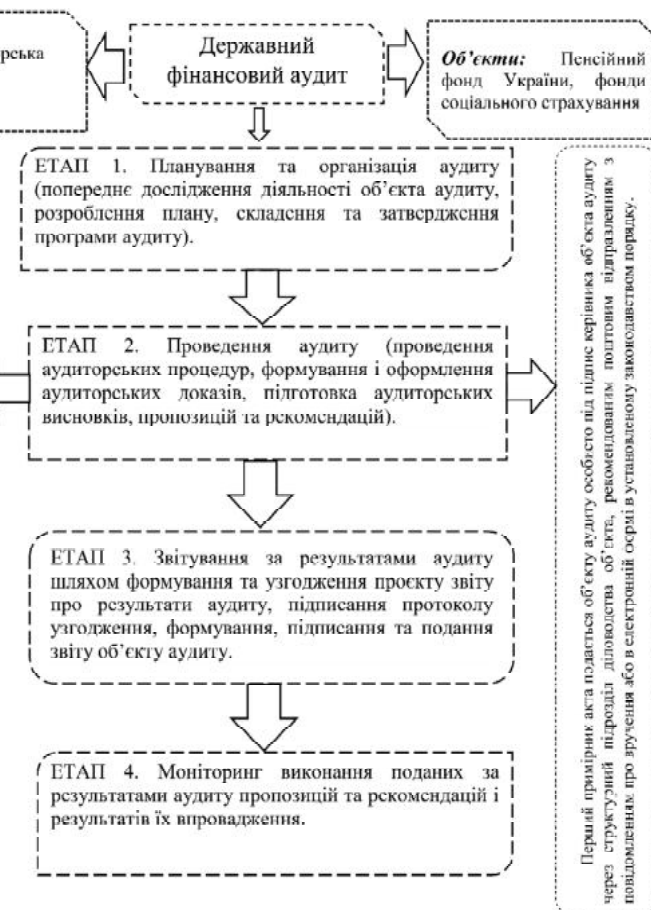

Рис. 2. Механізм здійснення державного аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування

Джерело: власна розробка.

активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю". На жаль, ма-

Таблиця 2. Результати діяльності Держфінінспекції, Держаудитслужби та їх територіальних органів за 2013–2020 рр.

Показник/рік	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Проведено контрольних заходів (всього), у тому числі:	23 802	4 002	2 668	2 181	1 777	10276	10950
1.1. Ревізій ФГД	9 804	3 692	2 361	1 809	1 392	1392	917
1.2. Державних фінансових аудитів виконання місцевих бюджетів	40	18	17	38	73	86	43
1.3. Державних фінансових аудитів виконання бюджетних програм	31	24	19	60	97	137	45
1.4. Державних фінансових аудитів діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки	147	97	86	189	212	225	117
1.5. Державних фінансових аудитів інвестиційних проєктів	-	-	-	-	-	1	2
1.6. Перевірок державних закупівель (з 2019 року перевірок закупівель)	13 688	101	147	63	3	118	122
1.7. Оцінок якості внутрішнього аудиту	8	8	11	0	0	0	0
1.8. Моніторингів закупівель	-	-	-	-	-	8762	9693
1.9. Ревізій виконання місцевих бюджетів	-	-	-	-	-	4	11

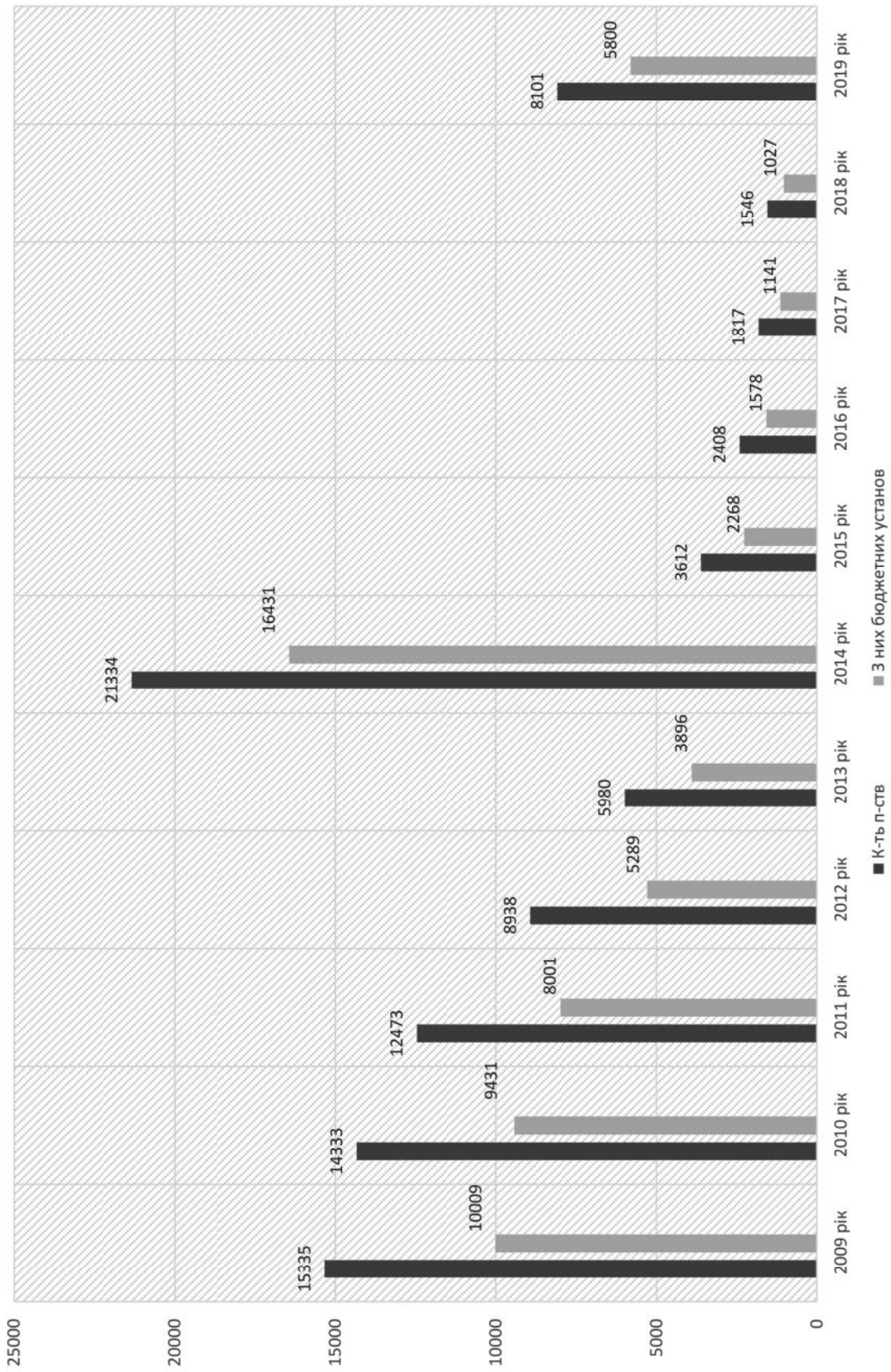

Рис. 3. Підприємства, установи та організації (в т.ч. бюджетні установи), які пройшли перевірку у період з 2009 по 2019 рр.
 Джерело: власна розробка.

ючи у своєму арсеналі такий дієвий інструмент як державний фінансовий аудит, Держаудитслужба до цього часу не мала механізму, що дозволяв би його використовувати для аналізу діяльності фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування. Водночас здійснення державного фінансового контролю за використанням коштів фондами соціального страхування набуває особливої актуальності на тлі тотального браку коштів у цих фондах, а особливо коштів Пенсійного фонду України (рис. 2). Для запровадження такого механізму п. 284 Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 року № 244-р, було передбачено розробку відповідного проєкту постанови Кабінету Міністрів України, який регламентував би порядок проведення Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування.

Проєктом порядку передбачено, що це є окремий вид державного фінансового аудиту, спрямований на проведення аналізу й перевірки законності та ефективності використання коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування (далі — фонди соціального страхування), правильності ведення ними бухгалтерського обліку й достовірності їхньої фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю та стану внутрішнього аудиту у цих фондах.

Державний фінансовий аудит Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі аудит) вид державного фінансового аудиту, спрямований на проведення аналізу і перевірки законності та ефективності використання коштів Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, правильності ведення ними бухгалтерського обліку і достовірності їх фінансової звітності, стану внутрішнього контролю та стану внутрішнього аудиту.

Результати діяльності Держфінінспекції (право наступник КРУ з 2014 року), Державної аудиторської служби (створеної на базі Держфінінспекції 15.10.2015 року) відображено у таблиці 2. Як видно з таблиці, найбільшу кількість контрольних заходів було здійснено у 2014 році, а найбільшу кількість фінансових правопорушень виявлено у 2020 році. Ці дані свідчать про ефективність роботи цього суб'єкта контролю.

Оскільки державний фінансовий контроль — складова державного управління, то його удосконалення безпосередньо залежить від формування в Україні повноцінної ринкової економіки із саморегулюючою фінансовою системою, від демократичних принципів здійснення державної влади, від темпів упровадження норм соціальної правової держави.

На рисунку 3 проілюстровано у динаміці кількість здійснених перевірок протягом 10 років. Стан економічних реформ в Україні не є задовільним, і тому необхідно залучати відповідні наукові установи для розробки та апробації шляхів удосконалення фінансово-контрольної діяльності. Складність об'єктів державного фінансового контролю зумовлена їх трансформаційним

станом, що значно перевищує можливості суб'єктів державного фінансового контролю щодо здійснення своїх контролюючих повноважень.

Підвищення ефективності використання державних фінансів, яке має вирішальне значення для економічного розвитку України та суспільного добробуту, а також виконання завдань, передбачених планом дій Україна ЄС, можливо досягти, зокрема, шляхом системного вдосконалення діяльності органів державного і комунального сектору, підвищення рівня культури державного управління. Важливим інструментом державного управління, що дає змогу досягти виконання зазначених завдань та зменшити кількість проблемних питань, пов'язаних з діяльністю органів державного і комунального сектору, є державний внутрішній фінансовий контроль. Ефективний державний внутрішній фінансовий контроль сприяє державному управлінню у випадку зміни середовища, потреб та пріоритетів суспільства і держави. У зв'язку з цим з метою вдосконалення системи державного управління, упровадження нових технологічних досягнень з урахуванням програмних змін необхідно постійно проводити оцінку державного внутрішнього фінансового контролю з метою удосконалення його відповідно до потреб сьогодення.

На сучасному етапі розвитку фінансового контролю в країні саме Держаудитслужба по суті є дієвим інструментом Уряду, що має основу для забезпечення здійснення якісного контролю за законністю та ефективністю (результативністю, ефективністю та економічністю) управління і використання державних (місцевих) ресурсів та діяльності відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання [4].

Важливими аспектами подальшого розвитку Держаудитслужби та реформування системи державного фінансового контролю є розв'язання таких основних проблем:

- недосконалість нормативно-правового, фінансового, інформаційного та методологічного забезпечення системи державного фінансового контролю;

- відсутність законодавчої бази та методології для проведення органами Держаудитслужби різних видів і форм державного фінансового аудиту: аудиту фінансової звітності, ІТ аудиту, аудиту коштів (фондів і грантів) ЄС, аудиту інвестиційних проєктів, аудиту державних (регіональних) цільових програм тощо через обмеженість запроваджених видів і форм аудиту в практиці органів Держаудитслужби; недосконалість методології запроваджених видів аудиту (виконання бюджетних програм, місцевих бюджетів, діяльності суб'єктів господарювання), її невідповідність сучасним міжнародним стандартам у зазначеній сфері, низька спроможність залучення міжнародної технічної допомоги;

- недостатній рівень переорієнтування інспектування на значні фінансові порушення та проведення ревізій винятково на основі ризиків через розпорошеність зусиль на проведення більшою мірою дріб'язкових заходів за зверненням правоохоронних органів;

- відсутність співпраці з європейськими органами протидії фінансово-економічним правопорушенням (зокрема, Комісією ЄС з питань боротьби з шахрайством (OLAF);

Таблиця 3. Загальні результати діяльності міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби, виявлені в регіонах, 2019 р.

№ з/п	Регіон	Моніторинг закупівель	Встановлено порушень	Попереджено порушень, млн грн	Результативність моніторингу
1.	Вінницька область	413	387	404,6	93,7%
2.	Волинська область	152	131	81,6	86,2%
3.	Дніпропетровська область	586	523	592,5	89,2%
4.	Донецька область	147	147	729,1	99,3%
5.	Житомирська область	373	365	452,5	97,9%
6.	Закарпатська область	159	146	1486,1	91,8%
7.	Запорізька область	375	279	288,9	74,4%
8.	Івано-Франківська область	374	344	159	92%
9.	м. Київ Київська область	506	429	1097,3	84,8%
10.	Кіровоградська область	284	281	764,3	98,9%
11.	Луганська область	238	235	368	98,7%
12.	Львівська область	506	412	673,6	81,4%
13.	Миколаївська область	255	248	712,4	97,3%
14.	Одеська область	635	618	1676,6	97,3%
15.	Полтавська область	323	322	1168,1	99,7%
16.	Рівненська область	304	304	163,7	100%
17.	Сумська область	142	141	167,7	99,9%
18.	Тернопільська область	233	231	251,2	99,1%
19.	Харківська область	466	405	309,2	86,3%
20.	Херсонська область	242	239	437,6	98,8%
21.	Хмельницька область	341	319	279,7	93,5%
22.	Черкаська область	382	380	2061,5	99,5%
23.	Чернівецька область	280	280	659,8	100%
24.	Чернігівська область	385	377	330	99,6%

Джерело: систематизовано авторами.

— недостатній рівень розуміння органами державної влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання сутності аудиту, який проводиться органами Держаудитслужби, що не сприяє якійсній взаємодії між ними та формуванню партнерських відносин;

— обмеженість заходів впливу органів Держаудитслужби на несумлінних керівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та порушників фінансової дисципліни, бюджетного законодавства, невиконання ними законних вимог органів Держаудитслужби;

— низька спроможність розпорядників бюджетних коштів до впровадження та розвитку внутрішнього контролю через недостатній рівень усвідомлення сутності державного внутрішнього фінансового контролю та відповідальності за результати їх діяльності, зокрема перед суспільством;

— обмеженість доступу до інформаційних ресурсів (бази даних, реєстри, автоматизовані системи), зокрема через відсутність або недосконалість механізму обміну інформацією між відповідними державними органами, не налагоджена ефективна взаємодія органів контролю між собою;

— низький рівень охоплення контролем місцевих бюджетів органами Держаудитслужби через недостатність відповідного кадрового та фінансового ресурсу;

— необхідність докорінної зміни системи навчання та підвищення кваліфікації державних аудиторів, упровадження у вітчизняну практику міжнародних підходів постійного професійного розвитку, збільшення ресурсів на зазначені цілі, активне залучення міжнародних донорських організацій;

— потреба у підвищенні рівня інформованості суспільства про напрями та результати діяльності органів Держаудитслужби, зокрема фокусування на висвітленні інформації про конкретну користь для людей — платників податків.

Комплексне розв'язання окреслених проблем можливе за умови вживання на державному рівні заходів, спрямованих на реформування системи державного фінансового контролю та підвищення його ефективності, оскільки не завжди його ефективність була підтверженою.

Постановою КМУ від 11 грудня 2019 року № 1025 було створено Офіс фінансового контролю, що був правонаступником майна, прав та обов'язків реорганізованої Державної аудиторської служби та проіснував до травня 2020 року. Моніторинг процедури закупівлі здійснюють центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, та його міжрегіональні територіальні органи (далі — органи державного фінансового контролю) (відповідно до ч. 1 ст. 8 Закону "Про публічні закупівлі") [8].

Моніторинг процедури закупівлі здійснюється протягом проведення процедури закупівлі, укладення договору про закупівлю та його дії. Обмін інформацією між органом державного фінансового контролю та замовником, встановлений цією статтею, здійснюється в електронному вигляді через електронну систему закупівель.

Упродовж січня—грудня 2019 року проведено понад 10,7 тис. заходів державного фінансового контролю (у тому числі понад 1,5 тис. ревізій та перевірок, понад 8 тис. моніторингів закупівель, 449 державних фінансових аудитів) на підприємствах, в установах та

організаціях різних форм власності. Загальні результати діяльності міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби, виявлені в регіонах, 2019 р. відображено у таблиці 3.

Підставами для проведення моніторингу можуть бути: дані автоматичних індикаторів ризиків; інформація, отримана від органів державної влади, народних депутатів України, органів місцевого самоврядування, про наявність ознак порушення (порушень) законодавства у сфері публічних закупівель; повідомлення в засобах масової інформації, що містять відомості про наявність ознаки порушення (порушень) законодавства; виявлені органом державного фінансового контролю ознаки порушення (порушень) законодавства у сфері публічних закупівель в інформації, оприлюдненій в електронній системі закупівель; інформація, отримана від громадських об'єднань про наявність ознак порушення (порушень) законодавства у сфері публічних закупівель, виявлених за результатами громадського контролю у сфері публічних закупівель.

Проведені контрольні заходи засвідчили, що і надалі залишається досить розповсюдженою негативна практика використання державних ресурсів з недотриманням вимог законодавства, а державний фінансовий аудит у поєднанні з громадським соціальним аудитом мають стати на перешкоді правопорушенням та корупційним схемам.

ВИСНОВКИ

На функціонування механізму державного фінансового контролю значно впливають найменші трансформації, які відбуваються в сфері контрольної діяльності. Такі перетворення призводять до змін у складі механізму державного фінансового контролю, тобто до нього можуть включатися нові складники та виходити ті з них, які втратили свою важливість. Водночас з упровадженням таких змін у складі механізму державного фінансового контролю має по-новому формулюватись його суть. Пропонуємо розглядати механізм державного контролю як інструментарій регулювання економічних процесів для прийняття своєчасних управлінських рішень щодо підвищення ефективності використання державних коштів.

Література:

1. Гулько В.В. Удосконалення механізму державного фінансового контролю в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 12 (114). С. 181—185.
2. Гуцаленко Л.В., Дерій В.А., Коцупатрий М.М. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 424 с.
3. Дрозд І.К., Шевчук В.О. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. К.: ТОВ "Імекс-ЛТД", 2007. 304 с.
4. Жадан О.І. Механізм фінансового контролю ефективності використання державних коштів: автореф. дис. ... канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Донецьк, 2008. 25 с.
5. Нестругіна І.М. Організаційно-правові засади функціонування механізму державного фінансового контролю. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpdduu/du/2011_194/n.htm
6. Сисоєва І.М. Особливості аудиту у країнах європейського союзу. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 3. С. 26—31. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.3.26

7. Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/310-2018-%D1%80#Text>

8. Електронний ресурс <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1025-2019-%D0%BF#Text>

References:

1. Hul'ko, V.V. (2010), "Improving the mechanism of public financial control in Ukraine", Aktual'ni problemy ekonomiky, vol. 12 (114), pp. 181—185.
 2. Hutsalenko, L.V. Derij V.A. and Kotsupatryj, M.M. (2009), Derzhavnyj finansovyj kontrol' [State financial control], Tsentri uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
 3. Drozd, I.K. and Shevchuk, V.O. (2007), Derzhavnyj finansovyj kontrol' [State financial control], TOV "Imeks-LTD", Kyiv, Ukraine.
 4. Zhadan, O.I. (2008), "The mechanism of financial control over the efficiency of public funds", Ph.D. Thesis, Public Administration, Donetsk, Ukraine.
 5. Nestruchina, I.M. (2011), "Organizational and legal bases of functioning of the mechanism of the state financial control", available at: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpdduu/du/2011_194/n.htm (Accessed 05 Sept 2021).
 6. Sysoieva, I. (2021), "Features of the audit in the countries of the european union", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 3, pp. 26—31. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.3.26
 7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), Resolution "About approval of the Concept of realization of the state policy in the field of reforming of system of the state financial control till 2020", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/310-2018-%D1%80#Text> (Accessed 05 Sept 2021).
 8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution "About formation of Office of financial control", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1025-2019-%D0%BF#Text> (Accessed 05 Sept 2021).
- Стаття надійшла до редакції 09.09.2021 р.*

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292**

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73